

MRF 2024.66

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 22. marts 2024, j.nr. 19/04653, 19/05292 og 19/07000

Ophævet og hjemvist tilladelser fra 2019 efter miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af overfladevand fra kunststofbane, vej- og parkeringsarealer og tage via regnvandsbassin til Kalvemose, da udledning af miljøfarlige stoffer i 2019-2023 overskred grænseværdierne for udledning af zink og kobber, da koncentrationen af farlige stoffer i Kalvemose Å ikke var vurderet, og da der ikke var foretaget en konkret vurdering af åens hydrauliske kapacitet.

I april 2019 meddelte Holbæk Kommune tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, til udledning af overfladevand fra delområde 1 og 3 af Holbæk Sportsby via regnvandsbassin til et privat dræn med udløb i det offentlige vandløb Kalvemose Å. Delområde 1 omfattede parkeringsplads og to kunststofbaner, mens delområde 3 omfattede tagvand samt overfladevand fra vej- og parkeringsarealer. De to tilladelser var meddelt på vilkår om, at udledning via forsinkelsesbassin for delområde 1 skulle neddrogles til et afløbstal på 8,31 l/s henholdsvis for delområde 3 neddrogling til 0,9 l/s begge svarende til for oplandet 0,3 l/s/ha. Tilladelserne indeholdt ikke vilkår om rensning af overfladevand fra kunstgræsbanerne, men afgørelserne indeholdt vilkår om gennem to år at foretage prøvetagning med henblik på konstatering af bl.a. indhold af zink og kobber. Det fremgik endvidere af tilladelsen, at selv om der måtte være overskridelse af miljøkvalitetskrav i punktet for udledning, kunne dette ikke forventes at få indvirkning ved udløb senere i Kalvemose Å, da oplandet for udledningen var et opland på tre ha, mens oplandet for udløbet i Kalvemose Å var 2.100 ha, hvorfor indholdet ville blive fortyndet 700 gange. De to tilladelser blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforening og af en nabo, da bl.a. gjorde gældende, at den hydrauliske belastning af Kalvemose Å og udledning af miljøfremmede stoffer ikke var tilstrækkelig belyst. Under klagesagen fremsendte Holbæk Kommune prøveresultater udtaget i perioden 2019-2023 i sandfilteranlæg forud for indløb i det forsinkelsesbassin fra kunststofbanerne, hvoraf fremgik koncentrationer for zink og kobber, som overskred miljøkvalitetskravene efter miljømålsbekendtgørelsen (2023/819). Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) lagde til grund, at administrationen af miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, bl.a. skal ske i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning nr. 28 af 2018 vedrørende bekendtgørelse om spildevandstilladelser, hvor det af pkt. 3.2.1 fremgår, at vand skal afledes uden gener

for omboende til vandløbet eller gener for dyre- og plantelivet, så vandløbets hydrauliske kapacitet respekteres. Nævnet bemærkede, at såfremt der meddeles tilladelse med vilkår om et afløbstal, der overstiger den naturlige afstrømning til vandløbet, skal der foretages en vurdering af udledningens indflydelse på vandløbets hydrauliske kapacitet. Med henvisning til MAD 2013.2825 Nmk og MAD 2016.186 Nmk lægges medianmaksimumafstrømningen til grund for nævnets vurdering af den naturlige afstrømning til et vandløb. Med henvisning til MAD 2018.95 Mfk skal det efter nævnets praksis ved vurderingen af vandløbets hydrauliske kapacitet sikres, at udledningen ikke vil medføre hyppigere eller større oversvømmelser af vandløbet, end hvad der ville være tilfældet ved afstrømning fra vandløbets naturlige opland. Med henvisning til MAD 2014.511 Nmk bemærkede nævnet endvidere, at det for nævnets praksis lægges til grund, at der ved vurderingen af, om en udledt vandmængde overstiger den naturlige afstrømning til vandløbet, ikke kan anvendes det totale areal, men at vurderingen skal foretages i forhold til det reducerede areal. Nævnet konstaterede, at medianmaksimumafstrømning for Kalvemose Å kunne fastlægges til 0,3 l/ha, men at afløbstallet på henholdsvis 8,31 l/s og 0,9 l/s var beregnet ud fra det totale areal, hvorfor de tilladte udledninger oversteg den naturlige afstrømning. Herudover henviste nævnet til, at bekendtgørelse 2017/1433 om krav til udledning af visse forurenende stoffer finder anvendelse ved udledning bortset fra almindeligt belastede separate regnvandsudledninger. Efter bekendtgørelsens § 6 skal der fastsættes vilkår, der sikrer, at udledningen ikke medfører overskridelse af miljøkvalitetskrav eller hindrer målopfyldelse af miljømål efter miljømålsbekendtgørelse, samt at vilkårene efter § 7 fastlægges ved beregning. Med henvisning til Miljøstyrelsens vejledning af 25. maj 2018 om kunstgræsbaner lagde nævnet til grund, at udledningen fra kunststofbanerne ikke kunne betragtes som almindeligt belastet regnvand.

Ved afgørelsen havde kommunen imidlertid alene foretaget en vurdering ud fra forventet fortynding uden at tage konkret stilling til, hvilke stoffer og koncentrationer der allerede var til stede i Kalvemose Å. Da afgørelsen var meddelt med et afløbstal højere end den naturlige afstrømning til vandløbet, uden der forelå en konkret vurdering af vandløbets hydrauliske kapaci-

tet, og da der ikke var meddelt vilkår vedr. overfladevand fra kunstbaner, led de to tilladelser af væsentlige retlige mangler, hvorfor afgørelserne blev ophævet og hjemvist til fornyet behandling. For en fornyet behandling henviste nævnet bl.a. til, at vilkår om prøvetagning ikke burde sættes ved indløb i forsinkelsesbassinerne, men i stedet ved punktet for udledning fra bassinerne.

Kommentar: Afgørelsen rejser flere principielle spørgsmål om det forudgående forløb og om konsekvensen af, at udledningen blev etableret kort efter indgivelsen af klagen, som først blev afgjort 5 år senere. Holbæk Sportsby er etableret på grundlag af en lokalplan fra 2016, som efter klage blev opretholdt af Planklagenævnet i 2017 (j.nr. NMK-33-03832). I 2020 afviste Miljø- og Fødevarerklagenævnet at give medhold i klage over VVM-screeningsafgørelse (j.nr. 18/05380, trykt i MAD 2020.204 Mfk) med henvisning til, at projektet ikke havde væsentlig miljøvirkning. Efter at kommunen i 2019 meddelte tilladelser til udledning af overfladevand, blev tilladelsen udnyttet. Efter nævnets afgørelse i denne klagesag, må det konstateres, at der i fem år er foregået en udledning af overfladevand, som muligvis er i modstrid med vandrammedirektivets forbud mod forringelse af vandløbets miljøkvalitet, hvilket bl.a. beror på det nuværende indhold af miljøfarlige stoffer, som ifølge nævnets afgørelse er ukendt. Det er i bagklogskabens lys rimelig oplagt, at det var en fejl, at der blev meddelt tilladelse til projektet uden miljøvurdering og VVM-tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25. Da udledningen er sket i henhold til kommunens tilladelse fra 2019, har der ikke hidtil været tale om et ulovligt forhold, og det er nærliggende at antage, at dette gælder, indtil kommunen har tilvejebragt tilstrækkelige oplysninger, så der først herefter kan tages stilling til, om forholdet kan retligt lovliggøres, og om dette i øvrigt kræver en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25. Se tillige **MRF 2024.42 Mfk**, hvor tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af overfladevand fra fjordforbindelsen ved Frederikssund blev ophævet.

Ophævelse og hjemvisning i sager om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand via regnvandsbassiner til private dræn med udløb i Kalvemose Å i Holbæk Kommune

19/04653, 19/05292, 19/07000

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, jf. § 91, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet ophæver Holbæk Kommunes afgørelse af 11. april 2019 om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand fra den østlige del af Holbæk Sportsby via regnvandsbassin til et privat dræn med udløb i Kalvemose Å, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet ophæver desuden Holbæk Kommunes afgørelse af 12. april 2019 om tilladelse til udledning af overfladevand fra den vestlige del af Holbæk Sportsby via regnvandsbassin til et privat dræn med udløb i Kalvemose Å, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Holbæk Kommunes afgørelse af 11. april 2019 er den 12. september 2019 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening (klager 1).

Holbæk Kommunes afgørelse af 12. april 2019 er den 12. maj og den 15. maj 2019 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af henholdsvis en nabo (klager 2) og af Danmarks Naturfredningsforening (klager 1).

Klager 2 har den 23. marts 2021 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager 1 har navnlig anført, at

- som følge af forsigtighedsprincippet bør overfladevandet fra kunststofbanerne ledes til en spildevandsledning og ikke til udledning via dræn,
- kommunen ikke har redegjort tilstrækkeligt for den hydrauliske belastning samt udledningen af stoffer til Kalvemose Å og de vådområder, drænet fører igennem,
- drænet gennemløber et område med særlige drikkevandsinteresser, som ifølge kommunen ikke er udnyttet, men det er ikke nærmere belyst, om der er nærliggende boringer, som belastes af udledningen, og desuden kan en forurening hindre en fremtidig anvendelse af drikkevandet,
- kommunen ikke har vurderet nødvendigheden af en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 i forhold til de beskyttede vådområder, som kan belastes af drænene,
- kommunen ikke har foretaget en tilstrækkelig vurdering af projektets betydning for habitatarter i området som spidssnudet frø og stor vandsalamander, og
- der i tilladelserne mangler en række vilkår, ligesom der er vilkår, der ikke kan håndhæves.

Klager 2 har navnlig anført, at

- klagers arealer, herunder klagers § 3beskyttede mose, samt Kalvemose Å, bliver udsat for forurening med mikroplast, tungmetaller og andre giftstoffer som følge af tilledningen af drænvand fra kunststofbanerne.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 De påklagede afgørelser

Holbæk Kommune har den 11. og 12. april 2019 med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, meddelt tilladelse til udledning af tag- og overfladevand fra henholdsvis den østlige og den vestlige del af Holbæk Sportsby.

Det fremgår af afgørelserne, at Holbæk Sportsby er opdelt i en vestlig del, der består af delområde 1, og en østlig del, der består af delområde 2 og 3.

I delområde 2 ledes alt tag- og overfladevand til et fordampningsbassin, mens tag- og overfladevandet fra delområde 3 udledes via et regnvandsbassin til et privat dræn, der har udløb i Kalvemose Å. Holbæk Kommune har i tilladelsen hertil fastsat vilkår om, at udledningen skal neddroles til 8,31 l/s svarende til 0,3 l/s/ha (vilkår 6). Der udledes vand fra en række fodboldbaner samt tag- og overfladevand fra sportsbyens østlige del, herunder fra vej- og parkeringsarealer.

I delområde 1 ledes alt overfladevand ligeledes via et regnvandsbassin til et privat dræn, der tillige har udløb i Kalvemose Å. Holbæk Kommune har i tilladelsen hertil fastsat vilkår om, at udledningen skal neddroles til 0,9 l/s svarende til 0,3 l/s/red. ha (vilkår 27). Der udledes vand fra en parkeringsplads og to kunststofbaner (dels en atletikbane og dels en fodboldbane).

Ifølge Holbæk Kommune er kravene om neddrosling fastsat ud fra medianmaksimumafstrømningen for Kalvemose Å på 0,3 l/s/ha. Kommunen har i den forbindelse lagt vægt på, at Kalvemose Å er stærkt hydraulisk belastet.

Holbæk Kommune har i tilladelsen til udledning af tag- og overfladevand fra den vestlige del af Holbæk Sportsby fastsat en række vilkår i forhold til udledningen af overfladevandet fra de to kunststofbaner, herunder at udledningen skal ske via et regnvandsbassin, at de til enhver tid gældende miljøkvalitetskrav skal overholdes, og at overfladevandet fra fodboldbanen skal renses via et sandfilter, inden vandet ledes videre til regnvandsbassinet. Kommunen har herudover fastsat vilkår om, at snerydning så vidt muligt skal foregå mekanisk, at der kun må anvendes natriumklorid som tømiddel, og at der skal føres protokol over mængden af anvendt salt.

For at kontrollere overholdelsen af miljøkvalitetskravene er der i tilladelsen fastsat vilkår om et prøvetagningsprogram for de første to år, hvor der i marts og september skal tages prøver for DEHP, phenoler inkl. nonylphenoler og octylphenoler samt metallerne zink, bly, kobber, nikkel, cadmium, krom og kobolt.

Det fremgår af tilladelsen, at Holbæk Kommune på baggrund af resultaterne fastlægger det videre prøvetagningsprogram, og at kommunen kan fastsætte eventuelle krav til rensning af overfladevandet fra atletikbanen og skærperede krav til rensning af overfladevandet fra fodboldbanen. Der er ikke i tilladelsen fastsat vilkår om en grænseværdi for klorid, men kommunen har i beskrivelsen af sagens behandling og kommunens vurdering angivet, at der er en kravværdi for klorid i overfladevandet fra den vestlige del af sportsbyen på max 2.000 mg/l. Kommune har bemærket, at selv hvis der sker en mindre overskridelse af miljøkvalitetskravene på udledningsstedet i Kalvemose Å, vil det ikke få indvirkning på recipienten, idet der sker en 700 ganges fortynding ved udløbet til vandløbet. Kommunen har herved lagt vægt på, at udledningen fra den vestlige del af sportsbyen har et opland på ca. 3 red. ha, mens oplandet for udløbspunktet i Kalvemose Å er ca. 2.100 ha.

Det fremgår af begge tilladelser, at der i gennemsnit højst må ske overløb fra regnvandsbassinerne én gang hvert femte år.

2.2 Natur- og planforhold

Udledningerne sker til private dræn, der begge har udløb til Kalvemose Å.

Kalvemose Å er omfattet af Fællesregulativ for Kalve Å, Kalvemose Å som endeligt vedtaget af Holbæk Kommune og Jernløse Kommune i februar 2001. I fællesregulativets bilag 3 er der angivet følgende karakteristiske afstrømninger for Kalve Å og Kalvemose Å:

Vinter 10-årsmaksimum – svarende til 0,5 l/s/ha

Vinter 5-årsmaksimum – 0,4 l/s/ha

Vintermedianmaksimum – 0,3 l/s/ha

Det fremgår endvidere, at de karakteristiske afstrømninger er fundet ved sammenligning mellem de målinger, der foreligger for målekampagnerne i Kalve Å, Kalvemose Å og data for nærliggende målestationer, sammenholdt med oplandets topografi og jordbundsforhold.

Kalvemose Å er på strækning nr. o5121_y, o8498_b og o8498_c målsat til god økologisk og kemisk tilstand, jf. § 3, nr. 2, jf. bilag 2, i miljømålsbekendtgørelsen.[4] Det fremgår af MiljøGIS for offentliggørelse af vandområdeplaner 2021-2027,[5] at den samlede økologiske tilstand er

moderat eller dårlig på de tre strækninger, at tilstanden for miljøfarlige forurenende stoffer er ukendt,^[6] og at den kemiske tilstand er ukendt.

2.3 Klagernes indhold

2.3.1 Klager 1

I forhold til delområde 2 har klager 1 anført, at Holbæk Kommune ikke har redegjort tilstrækkeligt for, at overfladevandet kan håndteres som ren fordampning og klager har i den forbindelse efterspurgt beregninger til dokumentation herfor. I øvrigt betvivler klager, at en traditionel dimensionering af fordampningsbassinet til overløb gennemsnitligt én gang hvert femte år fortsat er relevant og tidssvarende, eftersom der i de seneste ti år er oplevet stadigt hyppigere og kraftigere nedbør.

I forhold til delområde 3 har klager anført, at Holbæk Kommune ikke har dokumenteret, at det drænsystem, som afløbet planlægges tilkøbet, er i stand til at føre de forventede vandmængder. De eksisterende drænafløb på området er fjernet og det tilbageværende dræn på naboejendommen er et oprindeligt drænsystem, som ifølge klager ikke er dokumenteret at være dimensioneret til at modtage vand fra store befæstede eller entreprenørkomprimerede arealer. Klager påpeger i øvrigt, at det ikke af sagens oplysninger fremgår, om der er opnået tilladelse til at benytte drænet på naboejendommen.

I forhold til delområde 1 har klager anført, at der i vilkåret om, at udledningen ikke må give anledning til aflejringer, korrosion eller lignende i det nedstrøms beliggende dræn eller aflejringer og/eller erodering i brinker i Kalvemose Å, hvortil drænet udleder, mangler specificering af, hvordan vilkåret tiltænkes kontrolleret og håndhævet, eftersom den vandløbsstrækning i Kalvemose Å, hvortil der udledes, allerede er stærkt belastet af aflejringer. Det er i øvrigt klagers opfattelse, at oplysningen om, at neddroslingen til 0,9 l/s skulle svare til vandløbets vintermedianmaksimum, ikke stemmer med, at der skulle ske en 700 ganges fortynding af udløbsvandet i vandløbet, som oplyst af Holbæk Kommune.

Klager har herudover efterspurgt oplysninger om, hvordan sandfilterets optimale rensfunktion dokumenteres og kontrolleres, herunder om der kan findes dokumentation fra andre end virksomheden, der fremstiller det pågældende sandfilter.

Klager har endvidere anført, at der i tilladelsen stilles krav om meget få prøvetagninger, hvorfor der bør suppleres med uanmeldte prøvetagninger udført af kommunen, ligesom analyseprogrammet bør udvides til at omfatte flere stoffer og der bør i den forbindelse tages stilling til brug af ukrudtsmidler. Det er i øvrigt klagers opfattelse, at vilkår om, at sneafrydning så vidt muligt skal foregå mekanisk, samt den i tilladelsen fastsatte kravværdi til klorid, ikke er mulig at håndhæve, særligt henset til, at der kun tages prøver i marts og september, ligesom vilkår om at modvirke spredning af granulat ifølge klager bør være langt mere præcise og konkrete. Klager opfordrer i den forbindelse nævnet til at tage stilling til, om der i lyset af forsigtighedsprincippet og alternativets tilgængelighed i stedet burde anvendes alternative materialer til dækgranulat, som eksempelvis kork og kokosmaterialer.

Yderligere har klager anført, at der er stor risiko for, at udledningen vil resultere i, at et beskyttet § 3-naturområde syd for projektområdet, bestående af sø, mose og eng, vil blive oversvømmet, og at områdets tilstand derved vil ændres markant, uden at Holbæk Kommune har meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Derudover har klager anført, at der i tilladelserne mangler en stillingtagen til, at overfladevandet fra Sportsbyen udledes til Kalvemose Å, der er hydraulisk overbelastet ved store afstrømninger, på en strækning kaldet Sasserup Enge, der er karakteriseret ved et meget ringe fald og som efter det af kommunen oplyste er den mest konfliktfyldte strækning ved vandløbet, hvor lodsejere jævnligt klager over oversvømmelser og manglende vedligeholdelse, og hvor der i forvejen sker merbelastning fra motorvejsanlæg, nye boligområder og generelt flere befæstede arealer.

Endvidere har klager anført, at området er registreret med særlige drikkevandsinteresser og at grundvandet derfor bør beskyttes maksimalt, også selvom der ikke på nuværende tidspunkt er indvindingsboringer. Det er klagers opfattelse, at drænelningerne ikke kan forventes at være tætte og at der derfor vil ske vedsivning til grundvandet over lange strækninger, hvilket kommunen ikke har foretaget en risikovurdering af.[Z]

Endeligt har klager anført, at det virker utroværdigt, at det af afgørelserne fremgår, at Holbæk Kommune ikke har kendskab til forekomst af bilag IV-arter i området, da der efter klagers opfattelse både er dokumenteret forekomst af spidssnudet frø og stor vandsalamander.

2.3.2 Klager 2

Klager 2 har anført, at klagers arealer, herunder også klagers § 3-beskyttede mose, samt Kalvemose Å, bliver udsat for forurening med mikroplast, tungmetaller og andre giftstoffer som følge af tilledningen af drænvand fra kunststofbanerne. Klager påpeger i den forbindelse, at klagers mose bliver oversvømmet, da et af regnvandsbassinene ikke virker. Vandet løber derfor lige igennem regnvandsbassinet uden tilbageholdelse af mikroplast og tungmetaller. Hertil kommer, at der ad flere omgange er målt forhøjede værdier af tungmetaller i vandet fra kunststofbanerne. Det er på den baggrund klagers opfattelse, at overfladevandet fra banerne i stedet bør ledes til spildevandsrensning.

Klager har herudover anført, at det på et møde med Holbæk Kommune blev oplyst, at der ikke ville blive afledt regnvand til klagers dræn, og klager er utilfreds med, at baner og dræn er etableret, inden der blev meddelt udledningstilladelse.

Endeligt har klager anført, at der ikke foreligger en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 i forhold til den beskyttede natur på klagers ejendom.

2.4 Holbæk Kommunes bemærkninger til klagerne

Holbæk Kommune har den 3. juni og 1. juli 2019 fremsendt bemærkninger til klagerne, som i det væsentlige svarer til, hvad der fremgår af de påklagede afgørelser. Kommunen har desuden fremsendt uddybende oplysninger vedrørende projektets betydning for bilag IV-arter.

2.5 Nye oplysninger under sagens behandling

Holbæk Kommune har den 28. november 2023 på Miljø- og Fødevarerklagenævnets foranledning oplyst, at kommunen ikke har fastlagt et nyt prøvetagningsprogram, og at kommunen endvidere ikke har fastlagt yderligere krav om rensning af overfladevandet fra delområde 1.

Holbæk Kommune har samtidig fremsendt resultaterne af analyseprøver af overfladevandet fra atletikbanen og fodboldbanen foretaget i februar 2019, december 2019, august 2020 og juli 2023. Prøverne af overfladevandet fra kunststofbanerne er udtaget efter sandfilteranlægget, men før regnvandsbassinet i den vestlige del af sportsbyen. For prøvetagningen foretaget i juli 2023 er der desuden udtaget en prøve i den vestlige del af sportsbyen ved regnvandsbassinet afløbsbrønd.

Det fremgår bl.a. af de fremsendte analyseprøver, at der i spildevandet efter regnvandsbassinet afløbsbrønd er målt overskridelser af miljøkvalitetskravene (maksimumkoncentration) for zink og kobber, idet der er målt en koncentration af zink på 38 µg/l og en koncentration af kobber på 11 µg/l. I analyseprøver af overfladevandet fra atletikbanen og fodboldbanen før regnvandsbassinet (men efter fodboldbanens sandfilter) er der desuden flere målt flere overskridelser af miljøkvalitetskravene for zink, bly, kobber, nikkel og krom. Kommunen har hertil bemærket, at sammensætningen af stofferne er usædvanlig og har givet anledning til undren, hvorfor kommunen er i gang med at finde en ekstern rådgiver, der kan medvirke til at finde en tilfredsstillende løsning med hensyn til yderligere rensning af overfladevandet.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

1. Drænets og Kalvemose Ås hydrauliske kapacitet
2. Krav til udledning af visse forurenende stoffer til recipienten

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Holbæk Kommune vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Ad 1) Drænets og Kalvemose Ås hydrauliske kapacitet

Tilladelserne til udledning af tag- og overfladevand er meddelt efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1.

De nærmere regler for administrationen af miljøbeskyttelseslovens § 28 er fastsat i spildevandsbekendtgørelsen[8] og i spildevandsvejledningen.[9]

Ved meddelelse af tilladelse efter lovens § 28, stk. 1, skal kommunen ifølge spildevandsvejledningen bl.a. påse, at udledningen respekterer vandløbets hydrauliske kapacitet, dvs. at vandet kan afledes videre i vandløbet uden gener for omboende ved vandløbet. Således fremgår det af spildevandsvejledningens afsnit 3.2.1, at:

"Kommunalbestyrelsen sikrer, at udledninger af spildevand, herunder tag- og overfladevand til vandløb, sker på en sådan måde, at vandet kan afledes videre i vandløbet uden gener for omboende ved vandløbet eller gener for dyre- og plantelivet, dvs. at vandløbets hydrauliske kapacitet respekteres. Derfor vil de angivne forudsætninger i vandløbsregulativet for det konkrete vandløb skulle respekteres. Hvis der i vandløbsregulativet er angivet vilkår for maksimale tilledninger fra enkelte delområder, vil disse vilkår skulle afspejles i spildevandsplanen. Kan vilkårene ikke imødekommes, må der enten ske en forsinkelse/udjævning af overfladevandsbelastningen, eller der må indledes en vandløbsreguleringssag som forudsætning for en forøget tilladning af spildevand eller ske en ændring af regulativet. (...)

Hvis der ikke er udarbejdet et regulativ for vandløbet, eller regulativet ikke angiver vilkår for maksimale tilledninger, må det konkret vurderes, om vandløbets hydrauliske kapacitet giver mulighed for forøget belastning, eller om der med de nuværende udledninger ikke er risiko for en øget over-belastning. Den endelige vurdering af udledningers indflydelse på vandløbenes fysiske tilstand vil skulle ske ved, at kommunalbestyrelsen meddeler/skærper udledningstilladelser for tag- og overfladevand. Her er tilladelsesmyndigheden forpligtet til at sikre, at udledningen sker under hensyn til vandløbets fysiske tilstand."

Vejledningens retningslinjer må efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets opfattelse forstås sådan, at vurderingen af en udledningens indflydelse på et vandløbs hydrauliske kapacitet skal indgå i forbindelse med en tilladelse til udledning af overfladevand i de tilfælde, hvor kommunen meddeler tilladelse til en udledning, der overstiger den naturlige afstrømning til recipienten.

Det følger af nævnets praksis, at vurderingen af vandløbets hydrauliske kapacitet skal tage udgangspunkt i en medianmaksimumvandføring fra vandløbets naturlige opland.^[10]

Det følger endvidere af nævnets praksis, at det med vurderingen af den hydrauliske kapacitet skal sikres, at udledningen ikke vil medføre hyppigere eller større oversvømmelser af vandløbet, end hvad der ville være tilfældet ved afstrømning fra vandløbets naturlige opland.^[11]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker i den forbindelse, at det ved vurderingen af, om den udledte vandmængde overstiger den naturlige afstrømning til recipienten, efter nævnets praksis skal være det reducerede areal, og ikke det totale areal, der lægges til grund.^[12] At neddrøslingskravet skal stilles for det reducerede areal, og ikke for det totale areal, skyldes, at der alene afledes overfladevand fra det reducerede (befæstede) areal, mens den øvrige del af arealet har naturlig afstrømning og dermed fortsat bidrager til vandføringen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer, at der i de påklagede udledningstilladelser er oplyst en vintermedianmaksimumvandføring på 0,3 l/s/ha for recipienten Kalvemose Å, hvilket er i overensstemmelse med det i fællesregulativet for Kalve Å og Kalvemose Å oplyste.

Det fremgår af udledningstilladelserne, at afløbet fra regnvandsbassinet i Holbæk Sportsby Vest neddrog til 0,9 l/s svarende til 0,3 l/s/red. ha, mens afløbet fra regnvandsbassinet i Holbæk Sportsby Øst neddrog til 8,31 l/s svarende til 0,3 l/s/ha.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet lægger herefter til grund, at udledningen fra Holbæk Sportsby Øst overstiger den naturlige afstrømning til Kalvemose Å og det i sagen omhandlede dræn, idet Holbæk Kommune ved neddrogningen har taget udgangspunkt i det totale areal og ikke det reducerede areal. Idet udledningen fra Holbæk Sportsby Øst overstiger den naturlige afstrømning til vandløbet, er det nødvendigt, at der foretages en konkret vurdering af drænet samt Kalvemose Ås hydrauliske kapacitet, således at det kan vurderes, om vandløbets hydrauliske kapacitet giver mulighed for forøget belastning. Denne vurdering har Holbæk Kommune ikke foretaget.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder på den baggrund, at den meddelte tilladelse lider af en væsentlig retlig mangel, hvorfor nævnet ophæver Holbæk Kommunes afgørelse af 11. april 2019 om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand fra den østlige del af Holbæk Sportsby, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Holbæk Kommune skal ved den fornyede behandling af sagen foretage en konkret vurdering af drænets og Kalvemose Ås hydrauliske kapacitet med henblik på at fastsætte et krav om neddrogning, der sikrer, at udledningen ikke medfører hyppigere eller større oversvømmelser af vandløbet, end hvad der ville være tilfældet ved afstrømning fra vandløbets naturlige opland. Kommunen bør ved vurderingen inddrage al tilgængelig viden om vandløbet, herunder bl.a. lokale afstrømningsdata. Alternativt skal kommunen fastsætte vilkår om en yderligere neddrogning, således at udledningen ikke overstiger den naturlige afstrømning.

3.2.2 Ad 2) Krav til udledning af visse forurenende stoffer til recipienten

Det fremgår af § 1, stk. 2, nr. 1, i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder,^[13] at bekendtgørelsen finder anvendelse på tilladelser efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder, bortset fra almindeligt belastede separate regnvandsudledninger.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 6, stk. 1, nr. 1, at miljømyndigheden fastsætter vilkår i tilladelser, som bl.a. sikrer, at udledningen ikke medfører overskridelse i vandløb, søer, overgangsvande, kystvande eller havområder af de miljøkvalitetskrav, der fremgår af bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 1.^[14]

Af bekendtgørelsens § 7, stk. 1, fremgår det, at ved fastsættelsen af vilkår i henhold til § 6 skal det sikres ved beregning, at udledningen ikke påvirker berørte overfladevandområders eller havområders opfyldelse af de miljøkvalitetskrav, der er fastsat i bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

Hvis det eller de forurenende stoffer, som udledningen omfatter, findes i forvejen i det eller de berørte overfladevandområder eller havområder, skal koncentrationen i overfladevandområderne eller havområderne af stoffet eller stofferne indgå i beregningen i stk. 1, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 3.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer indledningsvis, at udledning af overfladevand fra kunststofbaner ikke kan betragtes som almindeligt belastet regnvandsudledning.^[15] Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder finder derfor anvendelse på Holbæk Kommunes tilladelse af 12. april 2019 om udledning af overfladevand fra den vestlige del af Holbæk Sportsby, mens bekendtgørelsen efter det oplyste ikke finder anvendelse på Holbæk Kommunes tilladelse af 11. april 2019 om udledning af overfladevand fra den østlige del af Holbæk Sportsby.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer herefter, at en analyseprøve af overfladevandet fra den vestlige del af Holbæk Sportsby efter regnvandsbassinet viser store overskridelser af miljøkvalitetskravene (maksimumkoncentration) for zink og kobber'.

Holbæk Kommune har i tilladelsen anført, at selv hvis der sker en mindre overskridelse af miljøkvalitetskravene, vil det ikke få indvirkning på Kalvemose Å, idet der sker en 700 ganges fortynding ved drænets udløb til vandløbet.

Efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets vurdering, kan det ikke på det foreliggende grundlag umiddelbart antages, at udledningen ikke vil medføre overskridelse af miljøkvalitetskravene i Kalvemose Å, idet der ikke i sagen er taget stilling til, hvilke stoffer der potentielt i forvejen tilføres drænet, ligesom der ikke er taget højde for den eventuelle koncentration af stofferne i Kalvemose Å.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder på den baggrund, at Holbæk Kommune ikke i tilstrækkelig grad har sikret, at der i tilladelsen er fastsat vilkår, der sikrer, at udledningen ikke medfører overskridelse i Kalvemose Å af de miljøkvalitetskrav, der fremgår af bilag 2 til bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, jf. § 6, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder. Afgørelsen lider dermed af en væsentlig retlig mangel, hvorfor nævnet ophæver kommunens afgørelsen af 12. april 2019, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Holbæk Kommune skal ved den fornyede behandling af sagen foretage en nærmere vurdering af, hvordan det i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder ved vilkår kan sikres, at udledningen ikke medfører en overskridelse af miljøkvalitetskravene i Kalvemose Å.

3.3 Miljø- og Fødevarerklagenævnets øvrige bemærkninger

3.3.1 Kravværdi for klorid (den vestlige del af Holbæk Sportsby)

Der er ikke i afgørelsen af 12. april 2019 om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand fra den vestlige del af Holbæk Sportsby fastsat vilkår om en grænseværdi for klorid. Holbæk Kommune har dog i beskrivelsen af sagens behandling og kommunens vurdering angivet, at der er en kravværdi for klorid i overfladevandet fra den vestlige del af sportsbyen på max 2.000 mg/l. Det er Miljø- og Fødevarerklagenævnets opfattelse, at denne kravværdi bør fremgå af et vilkår i tilladelsen.

3.3.2 Prøvetagningsprogram (den vestlige del af Holbæk Sportsby)

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at Holbæk Kommune skal fastsætte et nyt prøvetagningsprogram for udledningen fra den vestlige del af Holbæk Sportsby, idet det nuværende prøvetagningsprogram er udløbet. Efter nævnets opfattelse bør der i den forbindelse etableres et prøvetagningspunkt efter regnvandsbassinets afløb, således at det kan dokumenteres, at den samlede udledning overholder miljøkvalitetskravene. Prøvetagningsprogrammet bør endvidere omfatte, at der analyseres for klorid.

3.3.3 Bilag IV-arter

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Holbæk Kommune i sin afgørelse blot har oplyst, at kommunen ikke har kendskab til tilstedeværelsen af bilag IV-arter i eller i nærheden af projektområdet. Nævnet bemærker, at kommunen ved den fornyede behandling af sagen skal foretage en vurdering af, om projektet kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier, og at denne vurdering skal fremgå af kommunens nye afgørelse, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 1 og stk. 2.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Holbæk Kommunes afgørelse af 11. april 2019 om tilladelse til udledning af tag- og overfladevand fra den østlige del af Holbæk Sportsby via regnvandsbassin til et privat dræn med udløb i Kalvemose Å, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver desuden Holbæk Kommunes afgørelse af 12. april 2019 om tilladelse til udledning af overfladevand fra den vestlige del af Holbæk Sportsby via regnvandsbassin til et privat dræn med udløb i Kalvemose Å, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 48 af 12. januar 2024 om miljøbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

[5] Se link til MiljøGIS for offentliggørelse af vandområdeplaner 2021-2027 her: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022> (<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>).

[6] I MiljøGIS for offentliggørelse af vandområdeplaner 2021-2027 er miljøfarlige forurenende stoffer omtalt som nationalt specifikke stoffer.

[7] Klager har i den forbindelse henvist til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af i sagsnummer NMK-10-00815 og NMK-10-00814.

[8] Bekendtgørelse nr. 1393 af 21. juni 2021 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

[9] Miljøstyrelsens vejledning nr. 28/2018 til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

[10] Jf. nævnets praksis som anført i bl.a. NMK-43-00366, NMK-43-00658, NMK-10-00116, NMK-10-00423 og NMK-10-00760.

[11] Jf. nævnets praksis som anført i bl.a. 18/05386, NMK-10-01223, NMK-10-00891, NMK-10-01043 og NMK-10-00654.

[12] Jf. nævnets praksis som anført i bl.a. NMK-10-00760, NMK-10-00641 og NMK-10-00134.

[13] Bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

[14] Bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

[15] Se i overensstemmelse hermed Miljøstyrelsens Vejledning om kunstgræsbaner som offentliggjort den 25. maj 2018.

Sag:

19/04653,
19/05292,
19/07000

Dato:

22. marts 2024.

Emner:

Miljøbeskyttelsesl...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)

Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)